

Izhaja vsake srede. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Za splošno znižanje cen

Med svetovno vojno in prva leta po svetovni vojni je bil živež silno drag in tako malo ga je bilo, da ga niti za denar ni bilo mogoče dobiti. Takrat je bila namreč cela Evropa eno samo veliko vojno taborišče in večina kmečkih delovnih moči je bila v vojski. Dovolj živeža so imele samo prekomorske države, kjer so ljudje lahko v miru obdelovali svojo zemljo. Nič dosti boljši ni bil položaj takoj po vojni, kajti tudi takrat še ni bilo mogoče zemlje obdelati tako, kakor je to potrebno, ker je bilo premalo orodja.

Pomanjkanje žita in hrane sploh je imelo za posledico visoke cene žita (in hrane sploh) in takrat se je kmetom obdelovanje zemlje izplačalo.

V prav takem položaju kakor kmetje so bili pa med vojno obrtniki in industrija. Surovin za predelovanje je bilo malo, zato pa so takrat dosegli obrtni in industrijski izdelki visoke cene. Pomanjkanje hrane in surovin je torej cene precej izenačilo; kmet od visokih cen ni imel mnogo, a imel je le toliko, da je z dragim žitom lahko plačal drago obutev in obleko in potrebne stroje. Če tudi kmet ni imel milijonskih dobičkov, je pa vsaj shajal, ker so si cene enega in drugega blaga držale vago.

Nekaj let po vojni pa se je položaj popolnoma predrugačil. Visoka cena žita je dala vsemu svetu pobudo, naj prideluje žita, kolikor ga le more. Ni trajalo dolgo in svetovni trg je bil z žitom in s hrano sploh kar preplavljen. Posebno Amerika je pritiskala. Vsled obilice žita so začele cene padati, in danes so padle tako nizko, da je vprašanje, če se pridelovanje žita in hrane sploh še izplača, to pa v prvi vrsti zato, ker so ostale cene industrijskih produktov skoro neizpremenjene.

»Križa« je nastala torej v glavnem vsled tega, ker se je porušilo dano razmerje med cenami žita in cenami industrijskih izdelkov. Če bi se pocenili tudi industrijski izdelki v isti meri kot so se pocenili kmečki pridelki, bi krize ne bilo, ker bi bil kmet pač dobil še vedno za višjo svojo ceno tudi industrijsko blago po nižji ceni, in bi bil vsaj lahko shajal, če že ne bi mogel delati dobičkov.

V našem listu smo že večkrat omenili vzroke, zakaj je padla cena žita in zakaj ni padla cena obleki in obutvi, oziroma če je padla, zakaj ni padla v taki meri kakor je padla cena žita: kmetje niso organizirani, industrija pa je organizirana in organizirano industrijo vodijo še bolj organizirane velebanke, ki nikakor nočejo popustiti od svojih 50 do 100 odstotnih dobičkov. Kmet svoje produkcije ne zna in ne more regulirati, ker ni organiziran, industrija jo pa lahko regulira tako, da ne pride nikdar preveč blaga na trg, ker organizirana industrija obrate enostavno zapira in meče odvisne delavce na cesto, samo da drži cene na oni višini, ki jih organizirana industrija hoče.

Iz povedanega pa sledi, da se da, »križa« ozdraviti samo na ta način, da se spravi cene vsega blaga v neko gotovo medsebojno razmerje.

To se nam je zdelo potrebno povedati z ozirom na akcijo za pocenitev mesa, kruha i. t. d., ki se pričinja v najnovejšem času zlasti v naših mestih.

Drago meso in drag kruh.

Pri nas ne preživlja težjih dni samo kmet, ampak jih preživlja tudi mestno prebivalstvo (uradniki, delavci itd.). Težke dni pa preživlja mestno prebivalstvo ne le radi visokih cen industrijskega blaga, kakor kmet, ampak zaradi visokih cen živeža v mestih. Mi vemo, da je dandanes pri nas moka poceni in skoro še bolj poceni je živina. Cene mesa in kruha pa so kljub temu v mestih neprimerno visoke. To je jasen dokaz, da tukaj nekaj ni v redu.

Kaj pa ni v redu? V redu ni to, ker se je pri nas med proizvajalca kmeta in med potrošnika (konzumenta) vrnilo toliko nepotrebnih posredovalcev, da bi bilo življenje v naših mestih še vseeno drago, čeprav bi kmet oddajal svoje pridelke zastonj!

Poglejmo primer: Kmet redi par volov. Žival je lepa. Pa pride k njemu človek, ki ga nagovarja, naj žival proda. Kmet pozna približno ceno in zahteva svoje. Prekupec gliha in gliha, dopoveduje kmetu, da je zanj vendarle bolje, če si prihrani pot na sejem, kjer

niti ne vé če bo prodal, kakor pa da bi sam hodil od mesarja do mesarja. Kmet se uda in in — proda. Za nizko ceno seveda.

Prekupec gre sedaj do trgovca z živino in mu pove, da ima zanj nekaj blaga. Trgovec mu izplača »provizijo« — cena je že višja.

Trgovec proda živino mesarjem. Ker mora živeti tudi on, jo proda seveda zopet z dobičkom. Cena je zopet višja.

Dobiček, in sicer masten dobiček, hoče pa imeti tudi mesar. Cena postane vsled tega že jako visoka in po tej ceni mora meščan plačevati meso.

Tako pa ni samo z živino, ampak tako je z vsemi pridelki: tako je s sadjem, tako je s perutnino, tako je z jajci itd.

Vemo pa tudi to, da hodi precej meščanov, zlasti železničarjev na deželo, kjer kupujejo svoje potrebščine naravnost od kmetov. Ti dobe blago po pravi ceni, brez posredovalcev in prekupcev.

Kaj nam kažeta ta dva primera iz prakse?

Ta dva primera nam kažeta, da naše mestno prebivalstvo ne bo živelo cenejše prej, dokler se ne otrese prekupčevalskih ljudi in dokler ne bo organizirana direktna prodaja in nakup blaga od producenta do konzumenta.

To nalogo pa lahko izvrše le zadruga na kmetih, v mestih pa ali občinske uprave ali pa konzumne zadruga. O tem pa prihodnjic več.

Znižajte kmetu izdatke!

Prosim g. urednik, nikar mi ne zamerite, da se zopet oglašam, ker mi ta splošna gospodarska kriza ne da miru. Neverjetno se vam bo zdelo, če vam povem, da se je na zadnjem našem sejmu prodala lepa telica po Din 1.— in voli po Din 3.— do 5.— za kg. Les plačujejo naši trgovci kmetom po 70.— do 90.— Din za kubik pripeljano na žago; torej zastonj, niti voznine ne dobi plačane. Še bolj žalostno pa je, da si mora kmet v denarnem zavodu proti visoki obrestni meri denar izposoditi, da plača davke, obleče otroke in družino, ker sicer jih ne more v šolo, ne v cerkev poslati; v večjih slučajih si tudi mora izposoditi denar, da v drugem denarnem zavodu obresti plača, ker sicer mu grozi rubež.

Na razne prošnje in pritožbe smo dobili odgovor, da je pač vsega tega kriv inozemski trg, ki tudi nam cene diktira in kvari in da bo še slabše.

Človeka glava boli če se zamisli: 1.) Da mora plačati za pol litra piva 4.— do 6.— Din, železo od 4.— do 8.— za kg, a manufaktura

in vse tisto, kar kmet neobhodno iz trgovine rabi, pa se je tako minimalno pocenilo, da ni vredno govora.

2.) Da kmet največkrat mora par volov prodati, če hoče plačati zdravnika in zdravila, ako ima nesrečo v hlevu ali bolezen v družini...

3.) Da so odvetniške tarife še zmeraj tako visoko odmerjene, da lahko kmeta, ki je večkrat po naključju prisiljen v pravdo in si mora odvetnika najeti, ker to zakon predpisuje, — spravijo ob posestvo.

4.) Da se je obrestna mera pri Narodni banki zvišala, namesto znižala, in to v najhujšem času gospodarske krize, kar bo prisililo tudi druge denarne zavode, ki črpajo kredit iz Narodne banke, do povišanja obrestne mere. Tisti, ki je tako srečen, da ima denar naložen, naj postane še bogatejši, a oni, ki ga kruta usoda nesreče preganja in je navezan na kredit, mora postati še siromašnejši.

5.) Davki z različnimi dokladi, razne takse, premije nezgodnih zavarovanj, obresti,

trošarine in vse druge avtonomne dajatve se niso zmanjšale.

6.) Da denarni zavodi, okrožni urad za zav. delavcev, razne zavarovalnice gradijo in širijo razkošne palače, a kmečki domovi pa se podirajo in dnevno prodajajo.

Recimo, da je res, da nam cene lesu, živini in vinu inozemski trg diktira in si ne moremo nič pomagati, nikakor pa ne moremo

verjeti, da se ne bi dal zdravniški in odvetniški zaslužek, razne takse, obreštna mera i. t. d. avtomatično znižati, saj so preživiljski stroški za 60% ceneji, kot so bili takrat, ko je bil potrjen zakon o zaslužku za zdravnike in odvetnike. Ljudstvo se v obupanju sprašuje: »Ali res ni človeka, ki bi nas znal ob pravem času rešiti najhujšega... Ali res nikdo noče misliti, kaj bo če kmet propade?... F. C.

Kmetska mladina na odkritju spomenika kralju Petru

Prvi teden v mesecu septembru je posvečen spominu blagopokojnega kralja Petra. Ljubljana se že danes pripravlja na to veliko svečanost, ki je združena z odkritjem spomenika kralju Petru Osvoboditelju. Vsa društva in kulturne ustanove se po svojih zastopnikih in deputacijah ter članstvu udeležijo slavnostnega dne 6. septembra. Tudi kmetska mladina ne sme zaostajati, saj je bilo podeželje in z njim naš kmetijski človek oni, ki je prispeval največ za postavitev spomenika. Pa tudi potrebno je, da se tudi kmetska mladina udeleži tega slavnostnega narodnega dne kot največji, najštevilnejši in prvenstveni del naroda.

Zveza kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani zato poziva vsa njena društva ter vso ostalo kmetsko mladino, da se te svečanosti udeležijo. Predvsem v povorki, kjer bodo zastopana vsa društva in druge organizacije. Vsaka vas naj postavi svojo četo kmetijskih fantov in deklet, ki naj pridejo v Ljubljano.

Kako, kedaj in kakšni se bomo udeležili povorke?

Gotovo Vam je že vsem znano, da je v teh dneh dovoljena četrtinska vožnja, kar je za nas lepa olajšava. Povsod se zmenite, koliko Vas gre ter to nemudoma sporočite občini, ki Vam bo oskrbela legitimacije za četrtinsko vožnjo. Če pa tega ne utegnate več storiti, potem sporočite število udeležencev Zvezi kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 5/I., da Vam ta pošlje legitimacije. Legitimacije pošljemo le proti plačilu v naprej! Vsaka legitimacija velja 2 Din. Vse pa nemudoma, da bo še pravočasno!

Kot že gori omenjeno, naj se povorke udeležijo vsa društva ter tudi ostala kmetska mladina, ki naj jo v vsaki vasi zbere in organizira naš zaupnik. Povorke se bomo udeležili v posameznih skupinah, ki bodo predstavljale različne vrste kmetijskega dela, kar bo dalo celi svečani ljubljanski povorki najpestrejša lica. Tako, da se bo kmetska mladina poklonila spominu kralja Petra v nekaki obliki in izrazu svojega dela. Že danes smo določili posamezne vrste in skupine: vsi, ki ste iz bližnje okolice Ljubljane (društva iz Vač, Zapog, Notranjih Goric, Želimelj, Škocijana, Beričevega in Medvod ter vse ostale vasi in kraji v ljubljanski okolici) pridite v Ljubljano običajno kmetsko oblečeni, prinesite pa s seboj: fantje kose, vile in drugo orodje, dekleta pa grablje in srpe in tudi drugo orodje, vse to orodje lepo in primerno okrasite. S tem orodjem boste potem korakali v povorki ter na ta način predstavljali različne barvite in pestre skupine kmetijskega dela. Vsa oddaljenejša društva ter ostala kmetska mladina naj se ravnotako udeleži tega dne ter prihiti v Ljubljano. Društvu v Središču, Sv. Bolfenku in Trgovišču svetujemo, da pride in predstavlja skupino viničarjev; društva iz Dolenjske kot Podhosta, Valtavas-Strazha, Birčna vas, Stopiče in drugim svetujemo, da nekateri predstavljajo tesače ter gozdarje ter gozdne delavce; Savinjska dolina, Orla vas in Sv. Jurij ob Taboru hmeljarje; Dramlje, Frankolovo morda tudi kosce ali žanjice

ali pa »furmana« in mlatiče; Sv. Jurij ob Ščavnici in Sv. Duh karkoli že. Približno na tak način je zamišljena cela naša skupina, ki bo šla potem v povorki. Sicer pa svobodno prepuščamo vsakemu društvu in vsaki vasi, da po svoji uvidevnosti in prevdanku stvori svojo skupino ter z njo pride v Ljubljano. Nikakor pa ne pozabite okrasiti svojega orodja in reči, s katerimi pridete v Ljubljano. Treba je, da pestrost čim bolj dvignemo; žanjice naj prinese s seboj tudi po par snopov žita, hmeljarji kite hmelja itd.

Zberemo se vsi okoli 10. ure dopoldne na dvorišču »Ekonom« v Ljubljani, Koldvorska ulica 7 (uredništvo »Kmetijskega lista«), odkoder krenemo k povorki.

Vsa društva, kakor tudi vso ostalo kmetsko mladino prosimo, da nam najkasneje do 2. septembra sporoči približno število udeležencev ter s katerim orodjem bo njih skupina sodelovala v povorki. Tudi če kje reflektirate na prenočišče, nam takoj sporočite.

Po končani povorki in slavnosti si lahko še skupno ogledate ljubljanski velesejem, ki bo letos prav zanimiv, za nas še posebno, ker bo na njem tudi velika kmetijska razstava. Pa tudi prav lep izlet bo to v Ljubljano.

Vsa društva naj tozadevno sklepajo ter vse potrebno naj uredi društveni odbor, drugje pa naj to opravijo naši zaupniki. Časa ni mnogo, pohiteti moramo, da se bomo čim lepše in svečaneje snidli v Ljubljani 6. septembra.

Za vse tozadevne informacije pa se takoj obrnite na Zvezo kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 5/I. — Tovarishko pozdravljeni in nasvidenje.

»Zveza kmetijskih fantov in deklet«
v Ljubljani.

Manifestacija kmetijskega dela

Na Veliki šmarn, 15. avgusta je že drugič priredilo »Društvo kmetijskih fantov in deklet« iz Središča ob Dravi sijajno uspel kmetsko mladinski praznik in s tem na zelo časten način manifestiralo kmetskemu delu na vasi. Letošnja prireditev je lansko v vsakem oziru prekašala; povsod je bilo občutiti, kako veliko in resno je stremljenje naše kmetsko-delavske mladine v Središču in vsej okolici. Sami kmetijski fantje in dekleta, in glej, s kakšno organizatorično silo in sposobnostjo prirejajo od leta do leta čim uspešnejše kmetijske prireditve, ki imajo obenem izraz in značaj kmetsko mladinskih zborovanj! Marsikdo jim lahko zavida ter se pri njih uči. Da, v takih primerih samo lahko mirne vesti ugotovljamo, da mlada kmetsko-delavska generacija zelo krepko in samozavestno dorašča ter že popolnoma neposredno in zavestno sama razumeva dobo in vse njene majhne in velike probleme, in to je zelo mnogo. Vse.

Velik sončen praznik je privabil v Središče številne množice od daleč in blizu, predvsem pa iz Sv. Bolfenka, kjer se naše najmlajše kmetsko mladinsko društvo udeležuje v velikem razmahu. Okoli 15. ure se je pričela pred središkim Sokolskim domom formirati povorka, ki je kmalu krenila na travnik tov. Tkalcia na Grabah, kjer se je vršila tekma koscev. Na čelu povorke so jezdili kmetijski konjeniki, za njimi je godba »Sokol« udarjala koračnice, nato pa je krepko korakalo jedro povorke: 15 koscev in 15 grabljic v »dečvah«, za temi kolesarji in nato številne vrste kmetijskega in drugega prebivalstva. Slavnostna in lepa povorka je zavila skozi slavalok z napisom »Čast kmetskemu delu!« na travnik, kjer je nad 1500-glavo množico pozdravil v toplih besedah društveni predsednik tov. Ivan Šavora, imenoma pa je pozdravil zastopnika »Zveze kmetijskih fantov in deklet« tov. dr. Igo Rosina in tov. France Gerželja. Za njim je zbrani množici kmetijskega ljudstva govoril tov. dr. Rosina, ki se je uvodoma v imenu zbranih spomnil desetletnice vladanja našega kralja Aleksandra I., njegovega kmetijskega doma ter njegovega dela; zbrana množica je temu spominu toplo in prisrčno vzklíkala. V svojem nadaljnjem govoru je govornik prikazoval pomen organizacije kmetijske mladine, rast te mladine v samosvojo organizacijo, kakor tudi veliki in važni pomen tekem v kmetiskem delu, kjer se jasno izraža ljubezen do domače grude ter zvezanost kmetijskega človeka s to grudo, ki je največja veličast vsakega kmetijskega praznika ter zaključil svoj govor, da si naš kmetsko-mladinski pokret sam ustvarja obraz in človeka, kmetskega, kakršnega si je zaželel naš kmetijski vladar: notranje svobodnega in prostega! Zbrani so govornika nagradili s pritrditvijo in vzklíki.

In že je pričela tekma koscev, kjer je 15 kmetijskih mladeničev v vsej prešernosti mladosti vihtelo kose. Množica je z velikim zanimanjem sledila tekmi, ki je nudila res lep pogled in estetičen užitek. Za kosci pa so dekleta-grabljice raztresale velike redi. Po končani tekmi se je povorka ponovno uredila in krenila nazaj k Sokolskemu domu, kjer se je kmalu nato vršila še tekma kolesarjev, ki ji je prebivalstvo ravnotako sledilo z veliko pozornostjo. Okoli 17. ure so bile tekme zaključene, nakar je pričela komisija svoje delo. V dvorani Sokolskega doma pa se je pričela kmetsko mladinska prireditev. Kmalu nato pa je tudi ocenjevalna komisija dovršila svoje delo ter je tov. predsednik razglasil uspehe in rezultate tekem. Pri tekmi koscev je odnesel prvo nagrado tov. Jakob Raušl iz Središča, sledijo: 2. Štampar Rudi, 3. Franc Šnajdar, 4. Veselko Rudolf, 5. Kocjan Alojz,

XVI. zagrebški velesejem

od 29. avgusta do 7. septembra 1931

Splošni mednarodni vzorčni velesejem
s specialnimi sejmi:

Stavbarstvo	Razstava in sejem volne
Hotel — Hiša — Kuhinja	in lanu
Industrija živil	Tekstilno blago
Kmetijstvo	Krano in koža
Mala domača obrt	Papir
	Higijenska razstava

5. in 6. septembra 1931

Razstava domače in sejem inozemske
plemenske živine

Pri vnaprej kupljeni velesejemski legitimaciji na jugoslovanskih železnicah in jadranskih parobrodih 50%, v sosednih državah 25—30% popusta

6. Škorjanec Ivo. Pri tekmi kolesarjev pa je odnesel prvo nagrado tov. Franc Bauman, ki je v 39 minutah prevozil 20 km, sledijo: 2. Šafarič Franc, 3. Pajek Vencel, 4. Dogša Vladko, 5. Potočnik Mirko. Vsi so sprejeli prav lepe in vredne nagrade. Po razdelitvi nagrad pa je navzočim govoril še tov. France Gerželj, ki je poudarjal lepoto kmetškega dela, njega veliko vrednost in pomen, podčrtal pa dejstvo, da tekme koscev niso opravljanje hlapčevskega dela na Gospodov dan, marveč le nove in zdrave vrednote, ki jih doseže naša kmetška mladina, vrednote, ki neposredno rastejo iz naše srede in potrebe; vsa natolcevanja in prepovedi so le zavist in bojazen, vse protiagitacije pa le veliko priznanje iznajdljivosti in bistrosti naše kmetške mladine! Zvečer pa je društveni diletantski odsek igral igri »Amanda« in »Brez brk«, ki sta obe prav lepo uspeli.

Društvo naše središke kmetsko-delavske mladine pa je lahko upravičeno ponosno na ta svoj drugi veliki praznik. Prav posebno priznanje pa poleg vseh fantov zaslužijo tudi dekleta, ki so se tokrat res v veliko zadovoljstvo izkazala.

Kmetško - mladinska prireditve celjskega pododbora Zveze.

Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet za celjsko okrožje v Celju priredi na praznik Marijinega rojstva, dne 8. septembra t. l. veliko tekmo koscev in kmetških kolesarjev v Celju za naslov prvakov celjskega okrožja. Za to veliko prireditev vlada že danes veliko zanimanje. Število koscev-tekmovalcev je že določeno; število tekmovalcev-kolesarjev pa je neomejeno ter tozadevne prijave sprejemajo društva kmetških fantov in deklet ter še ostale korporacije. Vsi kolesarji iz posameznih krajev bodo startali ob 1. uri popoldne iz od društev določenih mest. Cilji so: za savinjsko progo: Glazija; za vojniško progo: gostilna Brenkovič, Spodnja Hudinja; za šentjursko progo: gostilna »Zeleni travnik«. Ko dospejo na cilj, se zberejo vsi na Glaziji, kjer se priključijo povorki. Tekmovalci morajo biti v dolgih hlačah, belih srajcah in gologlavi; športni dresi izključeni, kolesa poljubna. Po tekmi koscev končna tekma najboljših kolesarjev za naslov prvaka na progi: Prireditveni prostor—Vojnik in nazaj.

Kosci se pripeljejo z ostalimi udeleženci na okrašenih vozovih. Zbirališče na Glaziji točno ob pol 2. ure popoldne. Vsak voz mora biti okrašen s smrečicami in državnimi zastavami, imeti napis društva oziroma kraja ter imeti svojega harmonikarja. — Kosci tekmujejo s poljubnimi kosami. Obleženi v dolge, po možnosti črne (temne) hlače, bele srajce z zavihanimi rokavi, gologlavi in obuti v delavne čevlje. To velja le za povorko in tekmo; v nasprotnem slučaju bodo od tekmovalca izključeni. — Vsak kosec mora imeti svojo grabljico, ki bodi oblečena v temno krilo, belo bluzo s kratkimi rokavi in z zavijačo na glavi. — Vrstni red povorke: 1. kmetški konjeniki, 2. godba, 3. kosci, 4. grabljice, 5. kolesarji, 6. okrašeni vozovi. Povorka bo krenila točno ob 1/4 na 3. uro iz Glazije in se bo pomikala po Ljubljanski cesti, Prešernovi ulici, Kralja Petra cesti, Mariborski cesti, skozi Gaberje do tekmovalnega prostora v Sp. Hudinji, kjer bo tekma koscev, govori, tekma kolesarjev, razdelitev nagrad in kmetška veselica. — Prosimo, da se vsi točno ravnate po danih navodilih. Vsi pa agitirajte za čim večjo udeležbo, pri kateri se bo videlo, kje je naša kmetška mladina najzavednejša.

Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet v Celju.

Izza časov naših prababic ...

pozna in čisla sleherna gospodinja milo „Jelen“! Štirje rodovi perejo že zdaj s tem čistim, izdatnim milom — kar priča, kako je dobro!

SCHICHT ^{ovo} MILO „JELEN“

že več ko 80 let vedno enako dobro

Odkritje spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani.

Udeležba občinstva in društev pri odkritju — četrtinska vožnja.

Odkritje spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju bo dne 6. septembra.

Odbor ne more vseh in vsakogar posebno vabiti k temu odkritju, zato naj se smatra ta poziv kot splošno vabilo.

Po slovesnem odkritju spomenika pred magistratnim poslopjem je nameravan mimohod vseh organizacij, društev i. t. d. pred spomenikom po določenem načrtu. Slovesnosti odkritja na slavnostnem prostoru pa morejo iz tehničnih razlogov prisostvovati le predstavniki občin, ter po največ 3 predstavniki društev, organizacij itd. Vse ostalo občinstvo se pa zbira med tem časom na določenem prostoru in se uvrsti v sprevod za mimohod po organizacijah, društvih itd., katerim pripada po svojemu članstvu.

Pripomnimo, da bo imel dostop na slavnostni prostor in v sprevod le oni udeleženec, ki bo ali osebno vabljen ali pa, ki bo v sestavu članstva.

Odbor poziva zato vsa društva, organizacije, korporacije, zveze i. t. d. brez izjeme, da najkasneje do 27. avgusta prijavijo svojo ude-

ležbo z navedbo, ali bo članstvo nastopilo v krogih, ali s praporom odnosno z zastavo, če nameravajo počastiti spomin Kralja Petra s poklonitvijo venca, katere predstavitev nominirajo na slavnostni prostor in na kateri naslov naj se dostavijo te izkaznice. Opozarjamo, da predstavitev, ki bi bili že osebno vabljeni, ni treba ponovno javiti.

Za vožnjo udeležencev z železnico v Ljubljano je odobrena od ministrstva saobračaja četrtinska vozna cena. Udeleženci kupijo pri železniških blagajnah polovično vozovnico na podlagi legitimacij ter velja ta vozovnica tudi za brezplačni povratek, ako bo na legitimaciji odbor potrdil udeležbo pri odkritju.

Da bo pa mogel vsakdo brez velikih težav in stroškov priti do legitimacij, ki jih izdaja odbor sam, je ta zaprosil vse slovenske občine, da prevzamejo posredovanje pri izdaji legitimacij. Zato naj se vsi reflektanti na legitimacije za četrtinsko vožnjo takoj prijavijo občini svojega bivališča, ker morajo občine do 30. avgusta sporočiti odboru število potrebnih legitimacij, ki se bodo izdajale le proti plačilu nabavne cene 2 Din za komad. Naknadnih prijav ne bo mogoče vpoštevati.

Poslovne ure pisarne odbora za postavitve spomenika so vsak delavnik od 18. do pol 20. ure v Ljubljani, Kongresni trg 1/II.

Odbor za postavitve spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani, Kongresni trg 1/II.

Dopisi

Tržišče na Dolenjskem. Pri nas imamo prav slabo letino. Suša nam je uničila krompir po nekaterih krajih tako, da ga tudi za seme ne bo, uničen je tudi fižol. Meseca junija nam je toča potolkla žito. Z ajdo smo imeli še upanje, ker je bila prav lepa. Prihrumi pa 21. t. m. toča in uničeno je naše upanje, zastonj je naš trud. Ajdo je tako sesekalo, da je tudi za seme ne bo. Tudi po vinogradih je naredila velikansko škodo. Ljudje obupani in s strahom gledajo v bodočnost. V tako resnih in težkih časih pa se dela v naši občini, kot menda nikjer v celi banovini. Zidajo in betonirajo se farovski hlevi, svinjaki, preurejuje se občinska hiša, kakor bi bili v občini sami milijonarji. Prepričani smo, da kdor bi delal s svojim denarjem, se ne bi lotil takih stroškov. Ali ne vidi č. g. župnik gorja tolikih družin, ne sliši glasu tolikih nedolžnih otrok, ki zastonj prosijo kruha? Otrokom je treba obleke in obutev za v šolo, a kje vzeti denar, ko ni pri marsikateri ubogi hiši niti dinarja. Če ima za prodaj kaj vina, ga ne more, družega pa nima. Iz prižnice nam je g. župnik potožil, koliko prešičev mu je pretečeno leto, poginilo zaradi slabih svinjakov. Kdor jih ima, mu lahko poginejo tudi če ima dobre svinjake. Ker: kar se rodi, smrti zori! tako tudi farovski prešiči niso izvzeti. Človeku se trga srce, ko vidi kako slabo stanovanje imajo nekatere družine v naši občini, kako moderno urejeno imajo pa farovške krave; kar bi se lahko popravilo z malim denarjem, nas bo stalo sedaj težke tisočake. Kristus je bil rojen v hlevu, v jaslih, na slami. O kako je sedaj vse drugače. Res! Besede mičejo, a zgledi vlečejo! Moderno urejena je tudi občinska pisarna. Dobro, toda danes niso časi za razkošja.

Za vse je svet dovolj bogat, in srečni vsi bi bili.

Ko kruh deli bi z bratom brat s prav srčnimi čutili.

Iz Bele cerkve. Toča po Vinjvrhu in okolici. Lepo se nam obetajoče vinsko letino je prekrizala 21. t. m. jako občutna škoda po toči, ki pa tudi polju ni prizanesla. Že v zgodnjih jutranjih urah so se začeli kopičiti nič kaj dobrega obetajoči črni oblaki; tam za Mokronogom nekje pa je pričelo tudi sumljivo grmeti in ropotati. Kmalu je potegnil dokaj močan veter, ki je marsikje polomil tudi veje sadnega drevja. Naenkrat se je vsula ploha dežja, kmalu nato pa je začela padati tudi za oreh debela toča, ki je izbijala iz trt lepe grozde in tudi jagod se je sem in tja nemalo nahajalo. Vsak grozd je skoro ranjen, jagode pa na visoko razpočene. Listja je bilo polno pod trtami, še več pa pod sadnim drevjem. Škode, ki jo je toča napravila, se še sedaj ne vidi v toliki meri, kot se bo čez par dni, ko bodo vse občutno poškodovane jagode izsurele, da bo sama koža. Povprečno se more vzeti, da je napravila toča po vinogradih 25% škode. Ljudje, ki so že od suše na poljskih pridelkih nemalo prikrajšani, žalostno gledajo na lepo obetajoče vinograde. Potrebna bi bila splošna pomoč, ali vsaj odpis davkov! Splošna gospodarska kriza se tudi tu nemalo občuti in marsikdo morda nima za potrebno sol.

Sv. Duh na Stari gori. V nedeljo 16. avgusta se je izvršila otvoritev društvenega doma »Društva kmetijskih fantov in deklet«, odsek Sv. Duh na Stari gori. Odsek obstoja komaj par mesecev, vendar beleži v tem kratkem času lepe uspehe. Mlado društvo je kar poseglo po Molièrju. Komedija »Skopuh« je v pravem pomenu besede pokazala gledalcem praktično kreaturo skopuhov. Otvoritveno besedo je imel predsednik tov. Čuš s pozdravom na vse prisotne. Učitelj tov. Kralj je ra-

di predstave prebil skoraj vse počitnice tukaj, čeprav je Mariborčan. Po predstavi se je razvila animirana zabava, ki je trajala pozno v noč. Upamo, da nas bo odsek zopet kmalu presenetil s kako prireditvijo, saj ima večje prilike k uspehu, kakor matica sama.

Hlebce pri Lescan. Dne 19. avgusta je umrl v Hlebcah pri Lescan po kratki zelo mučni bolezni g. Ivan Walland, posestnik, večletni občinski odbornik, bivši odbornik cestnega odbora itd. v visoki starosti 87 let. Celo življenje je bil izredno priden gospodar, neomahljive volje in velik prijatelj »Kmetškega lista«, ki ga je vedno z največjim veseljem prebiral. Bil je vzoren kmetijski gospodar, katerega ohrani občina, kakor vsa vas v nepozabnem spominu. Počivaj v miru, ostalim naše iskreno sožalje.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

„Ljubljana v jeseni“
„Kraljev teden“

29. VIII.—9. IX. 1931.

Posebne razstave: Tujski promet, razstava slovenskih mest, / Kmetijstvo (mlekarnstvo in sirarstvo, jajca, čebelarstvo, vinarstvo, zelenjadarstvo, perutnina, kunc, kmetijski stroji). — Higijena. / Novodobno gospodinjstvo. / Pohištvo — stanovanjska in hotelska oprema. — Industrijski in obrtni oddelek.

Za časa velesejma velike slavnosti »KRALJEV TEDEN«. (Operne in dramske predstave na prostem, glasbeni festivali itd.).

Legitimacije po Din 30.—prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske organizacije, biljetarne. / Putnika, velesejski urad. 50% popust na železnicah. / Razstavišče obsega 40.000 m², 10 razstavnih zgradb. Stanovanja preskrbljena.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V ponedeljek se je vršil komisijonelni pregled za postavitev mostne tehnične ob banovinski cesti Ljutomer—Sv. Jurij. Stroški postavitve so proračunjeni na 30.000 dinarjev. Novo projektirana banovinska cesta Sv. Jurij—Sv. Anton v Slov. goricah gre k uresničitvi. Široka bo 9 metrov, vila se bo skozi dolino in tako olahčila prevozni promet, ker dosedanja cesta iste smeri radi bregov ni pripravna za težki cestni promet. — Pred leti se je ustanovil »Pripravljalni odbor za spomenik padlim« pod predsedstvom tukajšnjega posestnika g. Hrašavca. Inicijativo za osnovanje odbora je dal naš rojak g. Drago Kocmut, ravnatelj Mestne hranilnice v Mariboru. Vsi odborniki so se intenzivno prijeli dela, dokler ni prišla ovira z vprašanjem mesta, kjer bi stal spomenik. Eni so hoteli z g. župnikom na čelu pokopališče, drugi pametnejši, pred narodno šolo. S tem sporom je zaostalo vsako delo. Brezbriznost s strani pristašev prvega načrta, je šla tako daleč, da je od 9 občin naše župnije prispevala v treh letih najmanjša občina Grabonoš okrog 1000 Din, ostale pa so se odlikovale s svojim »nič« darilom. Ni to lepo, da se niti v lastni župniji ne postavi spomenika žrtvam, ki so padle za domovino. Ali ne čutite nobene pištete do padlih? Sam minister g. dr. Anton Korošec, naš rojak, je daroval 500 dinarjev, ni pa stavil zahteve, da se postavi spomenik na pokopališču.

Predgrad. Kakor blisk se je dne 15. avgusta 1931. raznesla vest po našem Predgradu, da se bo 16. t. m. vršila proslava 10-letnice vladanja našega narodnega kralja Aleksandra. Naši napredni možje, fantje in dekleta kakor tudi gasilno društvo Pregrad je sprejelo navdušeno to vest. Že na predvečer so priredili bakljado. Domača godba je s številnimi lampijoni obšla ves Predgrad, ljudstvo je pa vzklikalo »Živijo naš Kralj!« Možnarji so, še bolj poveljali prireditve, fantje so pa zažgali

velik kres. Drugi dan je domača godba igrala budnico. Gasilski rog društva je zatrobil k zbiranju in zopet so se vsi zbrali k Sv. maši. Po maši pa je sredi trga govoril načelnik gasilnega društva o desetletnici vladanja in na koncu govora so zaorili klici: »Živijo naš narodni kralj!«

Krško. V Krškem se vrši, kot običajno, veliki živinski, svinjski in kramarski sejem, tako imenovani »Angelski sejem« v soboto dne 29. avgusta.

Pilštajn pri Kozjem. Gospod urednik, moram vam naznaniti, kako se nam tukaj godi! Dela imamo dovolj. Letina je bolj slaba, ker nam je suša prizadejala veliko škodo, namlatili smo eno tretjino manj kakor druga leta in tudi ves drugi pridelek je za polovico slabši. Posebno malo je krme za živino. — Živinsko kupčijo ni nič, tukaj zdaj debelo živino plačujejo po Din 3—3.50. S prašiči je ravno tako; 14—16 tednov stari prašički se plačujejo po 20—23 Din, teleta pa po Din 4 do 4.50. — Z vinom pa boljše ni. Gostilničarji ga plačujejo po Din 2—2.50, točijo ga pa po Din 10—12. Kmet si ne krije niti stroškov, ki jih ima pri vinogradu. Kje naj potem kmet denar dobi, da bi davke plačeval in za hišne potrebščine? Ako pa greš v trgovino, ali kam kupovat, pa ni nobene spremembe in nič ceneje. Ako se ne bode to v kratkem spreobrnilo in se cene izenačile, potem bo huda. Naj bi se napravil red, da ako padajo cene kmetijskim pridelkom, naj gre pri vseh rečeh doli. Ko so se cene živini dvignile, so poskočile takoj tudi v trgovini. Zda se pa nič ne spremeni. Tudi občinski odbori nas obremenjujejo. Na občinski račun nabavijo dva pluga in dve brani. Mi mali kmetje jih ne potrebujemo, plačevati pa moramo tudi mi! To skrb naj imajo kmetijska društva, kmetijske podružnice itd.

Vsem agrarnim interesentom.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov opozarja vse svoje člane, da naj redno plačujejo davke in zakupnino za dodeljene agrarne parcele, ker imajo agrarne oblasti nalog v nasprotnem slučaju vsakemu zemljo odvzeti. Nadalje opozarja zveza svoje člane, da morajo po zakonu o nakazovanju kurirva in stavbenega lesa iz l. 1922 tudi letos poslati prizadete občine sezname kurjave potrebnih agrarnih interesentov srez. agr. referentu, kakor so pošiljali dosedaj.

Na podlagi čl. 47. pravilnika za izvrševanje zakona o likvidaciji agrarne reforme se ustanavljajo zopet občinski agrarni odbori, ki sestojijo iz 1. občinskega odbornika, katerega izvoli občinski odbor; 2. iz predsednika agrarne zajednice (pašniške in gozdne zadruge), odnosno predsednikov agrarnih zajednic, če jih je več v tej občini in 3. po en poljedelec iz vsake udeležene vasi ene občine, ki ga imenuje pristojni sreski načelnik.

Odbor Zveze agrarnih interesentov poziva vse pašniške in gozdne zadruge, agrarne zajednice, kjer pa teh ni, pa zaupnike naše »Zveze«, da naj takoj predlagajo sreskemu načelniku imena onih poljedelcev, kateri se naj po točki 3. čl. 47., imenovanega pravilnika imenujejo v občinski agrarni odbor iz udeleženi vasi.

Agrarni odbori so ob času poslovanja ambulantnih komisij v posameznih občinah na licu mesta njihovi posvetovalni organi.

Čebelarstvo. Razstava na jesenskem velesejmu v Ljubljani od 29. avgusta do 9. septembra t. l. Naši čebelarji bodo zopet razstavili svoje letošnje pridelke. Dana bo vsakemu prilika, ki cení uživanje medu, da se o pravem času oskrbi z medom. Ta del bo nudil tudi marsikaj poučnega, za kar se naši čebelarji najbolj zanimajo.

Po svetu

NOVA VLADA NA OGRSKEM.

Na Ogrskem vlada že nad 10 let državni upravitelj Horthy, bivši avstrijski admiral, ki je strl pred leti boljševiški režim Bele Kuna in si sam prilastil vrhovno oblast v državi.

Nastop admirala Horthyja je pomenil za Ogrsko povratek v staro politično stanje, ki ga lahko označujemo z besedo: vlada ogrskih plemenitšev ali grofov, kajti na Ogrskem so imeli odločilno besedo vedno le grofje, ki so imeli v rokah kot veleposestniki skoro celo deželo. Neodvisnih kmetov na Ogrskem ni bilo veliko in jih še danes ni, drugih svobodnih poklicev (obrtnikov itd.) pa je razmeroma malo.

Ogrski (madjarski) grofje in »nižje« plemstvo pa so imeli vedno le en sam cilj pred očmi: ohraniti si svojo moč in svoje srednjeveške predprave. Tega sicer niso nikdar javno povedali, pač pa vedno skrivajo svoje prave name-ne pod besedo »narod«: oni pravijo, da delajo »za narod«, gledajo pa v resnici samo na sebe, kajti samo oni so »narod«, vsi drugi ljudje pa nič.

Pri svoji politiki pa morajo vendarle gledati, da mečejo ljudem nekaj peska v oči, da jim ljudje verjamejo. V to svrhu jim najbolj služi »patriotizem«, in to besedo izrabljajo do skrajnosti. Tako n. pr. oni vedno govorijo, da mora Ogrska nazaj dobiti vse pokrajine, ki jih je po svetovni vojni izgubila, in pravijo, da mora Ogrska ostati neokrnjena. Zgodovina raznih poveljnih pogajanj pa nam je pokazala, da se ogrskim grofom ne gre prav nič za »neokrnjenost«, ampak samo za grofovsko veleposest, ki so ležala v izgubljenih deželah in ki so padla vsa pod češko in našo agrarno reformo. Samo za to jim je bilo, da dobe za ta veleposest čim višjo odškodnino!

Ogrski plemenitši so nadalje prepričani (?) monarhisti, ki hočejo na vsak način imeti svojega kralja, kajti plemstvo brez kralja ali cesarja je telo brez glave in brez pomena. Niso si pa edini v tem, koga naj si izbere za vladarja. Eni so za Otona Habsburškega, drugi pa zopet za druge prince.

Da dosežejo svoje cilje, so ogrski grofje vodili doslej politiko, ki je bila popolnoma nasprotna politiki zapadno-evropskih velesil, zlasti pa politiki Francije. Nagajali so nam in Čehom, kjer so le mogli, mislili so pa pri tem vedno le zadeti Francoze, ki so naši zavezniki. Sedaj pa so jim vrnili Francozi razne njihove nagajivosti s tem, da jim niso dovolili velikega posojila. S svojo nesrečno politiko so prišli namreč Ogrji v veliko finančno stisko, drugi pa nima v Evropi denarja kot Francija. Zato je prišlo do krize, ki je imela za posledico padec vlade grofa Bethlena.

Nova ogrska vlada pa za Ogrsko ne pomeni nobene izpremembe in nobenega novega političnega pravca. Grofu Bethlenu, ki je bil predsednik ogrske vlade 10 let, bo sledil zopet grof in temu zopet drug grof; mogoče se bo eden ali drugi od teh grofov nekoliko potuhnil pred Francozi, da bi dobil od njih kakšno posojilo, v svojem srcu pa bodo ostali vsi stari zakrknjenci, katerim so glavna stvar le njihove srednjeveške predprave, vse drugo jim pa ni nič mar. V svojo današnjo usodo se bodo udajali le pod pritiskom sile, iz srca in iskreno pa nikdar, dokler bo živel ta generacija in še nekaj poznejših, ki bodo vse vzgojene v političnih načelih svojih očetov.

HUDA KRIZA V ANGLIJI.

Silna gospodarska kriza, katere najvidnejši znak je brezposelnost, je posebno občutno zadela industrijsko Anglijo, tako da je imela ta kriza tudi politične posledice, t. j. odstop Delavske (MacDonaldove) vlade.

Brezposelnost je zahtevala od angleške državne blagajne silne žrtve za brezposelne pod-pore. Ker pa so stalno naraščali tudi drugi državni izdatki, se je pokazal v angleškem držav-

nem proračunu silen primanjkljaj, ki gre v našem denarju na milijarde. Finančne težave pa bodo še večje, čim bo Nemčija ustavila svoja plačila, med tem ko Anglija točno plačuje svoje obveznosti Zedinjenim državam.

Delavska vlada je nameravala najti izhod iz težavnega položaja s tem, da zniža podpore za brezposelne, zniža uradniške plače in zviša nekatere davke. Temu načrtu pa so se uprle same delavske organizacije, ki o kakem znižanju podpor za brezposelne in o kakih carinah in zvišanih davkih nočejo nič slišati. Zato je Delavska vlada odstopila in se umaknila desničarjem (konservativcem), ali pa se bodo morale znajti vse stranke, da skupno prevzamejo odgovornost za zvišanje bremen. Berz zvišanja davkov in znižanja državnih izdatkov ne pojde.

REFORME V ŠPANJI.

Odkar je v Španiji izbruhnila revolucija in je kralj Alfonz zapustil deželo, se Španija še ni pomirila, ampak nasprotno: pojavljajo se vedno nova vprašanja, ki jih je treba za vsako ceno rešiti.

Danes lahko rečemo, da prevladuje Španija tri prevrate: socialnega, političnega in kulturnega.

Med socialnimi vprašanji, ki Španijo najbolj pretresajo, je najvažnejše vprašanje agrarne reforme. Agrarne razmere v Španiji so približno take, kakor so bile do nedavnega časa v Mehiki, pred 100 leti pa tudi po celi Evropi. Vsa zemlja je bila last plemenitšev in cerkve, zlasti samostanov, ki jih je na Španskem nebroj. Danes pa se tudi po Španiji razlega glas: Zemljo naj ima v lasti tisti, ki jo obdeluje! Proti odvetju zemlje se seveda upirajo dosedanja lastniki z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi in posebno cerkev se noče sprijazniti z moderno agrarno reformo. Sedanja vlada pa je odločena, da izvede agrarno reformo do kraja in je pripravljena plačati dosedanjim lastnikom tudi primerno odškodnino, kakor je slovesno izjavil sedanja predsednik vlade Zamora. Ne pomaga pa vse nič — veleposestniki ne marajo nobene reforme in nobene odškodnine, ampak hočejo, da ostane vse pri starem, ker vedo, da tisti, ki ima v rokah zemljo in z zemljo vred tudi kruh, ta je tudi gospodar duš in volilnih glasov.

Takšno je pravo stanje glede agrarne reforme v Španiji in ne takšno, kakor to piše »Slovenec«, ko pravi, »da hoče frامasonska vlada uničiti katoliško cerkev«.

Glede ver stoji španska vlada na popolnoma pravičnem stališču, da morajo biti vse vere enakopravne in nobena ne sme imeti nobenih predprav. Država mora namreč gledati v pripadnikih vseh ver le enakopravne državljane, ki morajo imeti vsi prav zajamčeno versko svobodo, a nobeden ne sme imeti večjih pravic kakor drugi. Davke plačujejo judje in kristjani, vojake tudi služijo vsi, zato pa morajo tudi vsi uživati enake pravice in izpolnjevati enake dolžnosti. Doba raznih »predprav« je hvala bogu za nami, pa bo tudi na Španskem.

Važne pa so namere španske vlade glede bodoče ustave, ki bo temeljila, kakor kaže, na zelo široki samoupravi posameznih pokrajin. O tem bomo pa poročali, ko bo ustava izdelana.

Seja Glavnega odbora Zveze fantov in fantov in deklet. Vsem tovarišem odbornikom Glavnega odbora Zveze kmetijskih fantov in deklet sporočamo, da se v soboto 5. septembra vrši ob 17. uri seja Glavnega in Izvršilnega odbora v Zvezinih prostorih na Cankarjevem nabrežju 5/I. Dnevni red seje: 1. Poročila odbornikov. 2. Program dela v jeseni in zimi; a) dekliski tečaj; b) tečaj za fante. 3. Pravilnik za podobore. 4. Slučajnosti. Ker je seja zelo važna, prosimo vse tovariše, da se je sigurno udeležijo. Vožnja četrtinska. Zveza pošlje vsakemu legitimacijo za četrtinsko vožnjo. Prenosišče preskrbljeno. — Tovariško pozdravljeni in nasvidenje! — Izvršilni odbor Zveze kmetijskih fantov in deklet.

Novice

Ako ste prejeli od uprave kmet-skega lista opomin, za poravnavo naročnine, Vas prosimo, tudi tem potom, da ne odlašate s plačilom.

Zadugarjem kranjske okolice! Ponudite takoj fižol in krompir »Kmetijski okrajni za-drugi« v Kranju v svrhu skupne prodaje. Blago mora biti čisto in zdravo.

Občni zbor »Kmetijske prosvete« se vrši v soboto, dne 5. septembra t. l. ob 20. uri v kazinski dvorani ZKD v Ljubljani.

Ameriški Slovenci, ki so prišli za krajši čas v staro domovino na obisk, so se pretekli teden vrnili v Ameriko.

Umrli je Ljubljani znani notar in predsednik Ciril Metodove družbe Aleksander Hudovernik.

Novi predsednik CMD. Na žalni seji za blagopokojnim predsednikom CMD notarjem Hudovernikom je bil na pokojnikovo poslednjo željo, ki jo je sporočil navzoči blagajnik CMD dr. Janko Kersnik, izvoljen za novega predsednika vseučiliški profesor dr. Rado Kušej. Na isti seji je bilo sklenjeno, da se osnuje v trajni spomin na pokojnika Hudovernikov sklad.

Kontrola svežega sadja. Uradno poročajo: S sklepom bana Dravske banovine so postavljeni v skladu s pravilnikom o kontroli svežega sadja in pravilnikom o prometu s suhimimi slivami komisije v Celju, Mariboru, Ptuj, Ljutomeru, Murski Soboti, Novem mestu, in komisariji v Logatecu, Kranju, Radovljici, Kamniku, Kresnicah, Lescah, Dravogradu, Mežici, St. Jurju, Šmarju pri Jelšah, Konjicah, Slovenski Bistrici, Mariboru, Vuhredu, Prevaljah, Ptuj, Središču, Ljutomeru, Kapeli, Radovljici, Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

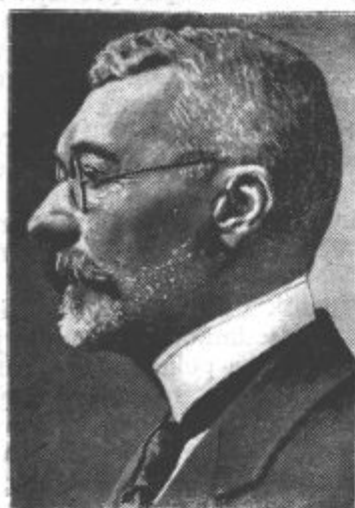
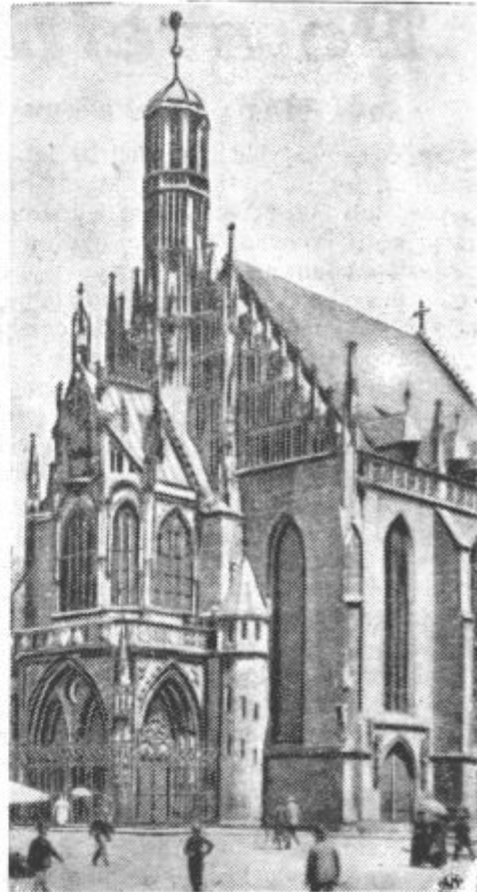
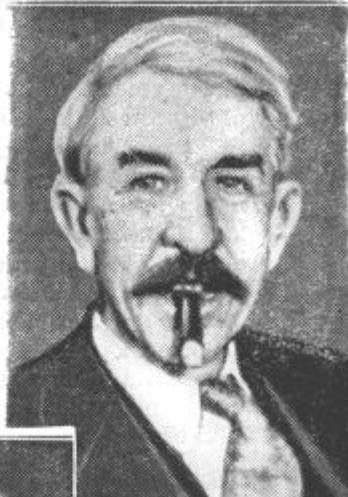
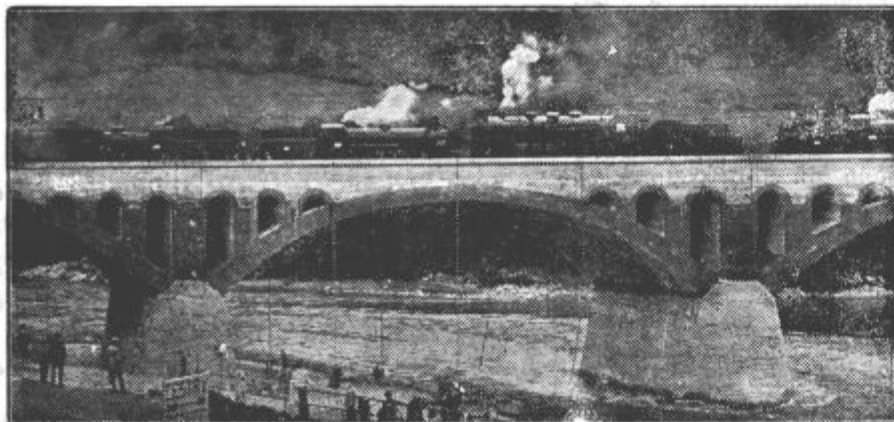
Zločince so odkrili. Avstrijske oblasti so prišle na sled zločincem, ki so položili v vagon peklenske stroje, kateri so eksplodirali na zemunski postaji. So to znani hrvaški veleizdajalci Hranilović in Seletković. Zločin sta izvršila po nalogu zloglasnega Perčeca in Pavelića ter bivšega avstrijskega generala Sarkotića. Peklenke stroje sta montirala na avstrijskem ozemlju. Avstrijsko časopisje piše zelo ogorčeno proti zločincem, ki izkoriščajo njihovo gostoljubnost.

Šahovski turnir na Bledu. Koncem preteklega tedna so se zbrali na Bledu najboljši mojstri šahovske igre z vsega sveta na mednarodni turnir, ki ga prireja jugoslovanska šahovska zveza. Šahovski turnir je velikega pomena za Bled, ker mu delajo poročevalci vseh večjih svetovnih listov z njihovimi poročili o poteku igre dobro reklamo. Šahovski turnir je otvoril sam ban g. dr. Drago Marušić.

Zločin nad mlado deklico. V okolici Sremskih Karlovcev je bil izvršen te dni zverinski zločin nad 14-letno Anko Fišer. Deklica je odšla na vrt, ki se je nahajal v okolici mesta. Ker se ni vrnila do večera domov, so starši zadevo prijavili policiji. Ta je uvedla preiskavo in res našla v koruzi na bližnji njivi strašno razmesarjeno mrtvo truplo deklice. Dognali so, da je nekdo deklico zlorabil, nato jo pa umoril.

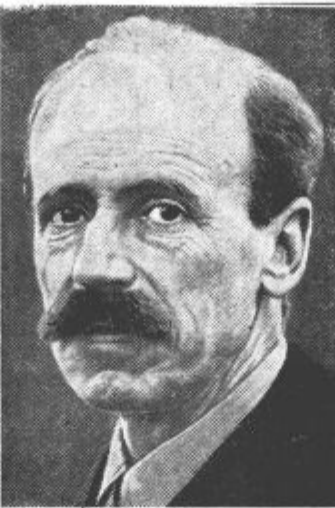
Nesreča pri himalajski ekspediciji. Nedavno je odšla na najvišjo goro sveta, na Himalajo večja nemška odprava. Te dni so prinesli časopisi vest, da sta se dva člana te ekspedicije smrtno ponesrečila na himalajskih ledenikih.

Polica j vodja tatov. Policija v Kölnu je te dni aretirala nekega višjega stražmojstra, ki je bil istočasno vodja ene najnevarnejših vlomilskih in roparskih tolpe v Porenju.

Nov železniški most v Zidanem mostu. Pri obtežitnem poskusu z osmimi najtežjimi lokomotivami, se je izkazal most kot prvovrsten. Zanimivo je, da je teh osem lokomotiv več veljalo kot most in vsa z njim zvezana gradbena dela.

Konec Bethlenovega režima na Madžarskem. — Na mesto odstopišvega grofa Štefana Bethlena (slika na desni), ki je vodil ogrsko politiko celih 10 let, je državni upravitelj Horthy imenoval novega predsednika vlade grofa Julija Karolyja (slika na levi), dosednjega ogrskega ministra za vnanje zadeve.

Boj za petrolej v Oklahomi. Guverner severoameriške države Oklahoma William Murray — glej sliko zgoraj — je zahteval od lastnikov petrolejskih vrelcev, naj ceno petroleja znižajo, da bodo davki na petrolej več nesli. Ko so se pa lastniki tej zahtevi uprli, je dal guverner nad 3000 vrelcev zapreti in zapečatiti, za varstvo vrelcev pa je dal mobilizirati vso milico.

70. nemški katoliški shod. Od 26. do 30. avgusta bodo letos zborovali zastopniki nemških katoličanov v Nürnbergu. Program zborovanja je zelo obsežen. Na sliki zgoraj vidimo cerkev »Naše ljube Gospe«, kjer bo slovesna služba božja.

Tudi v Budimpešti čakajo ljudje pred bankami na denar. Težka gospodarska kriza je primorala ljudi tudi na Ogrskem, da hočejo zamenjati papirnati denar v kovan denar. (Slika n. levi.)

Velike vojaške vaje v Angliji. Pri Aldershotu so se vršile te dni velike vaje angleške armade. — Vaj so se udeležili oddelki vseh vrst orožja. Na sliki vidimo angl. stražo pri strojnih puškah pod dežniki. (Slika na desni.)

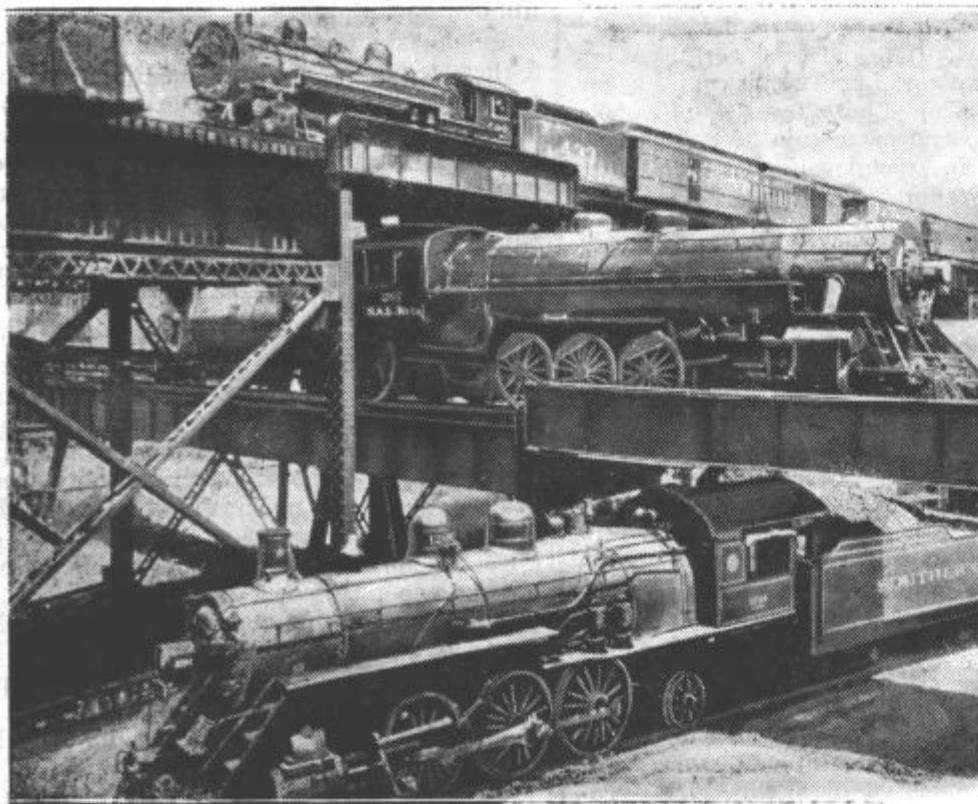

Naročajte in širite KMETSKI LIST!

Tri železniške proge druga nad drugo. Pri mestu Richmond v severoameriški državi Virginiji se križajo proge treh železniških družb, ki tečejo druga nad drugo. (Slika na levi.)

Pristopajte h „KMETIJSKI MATICI“

Angleški vojni minister Tomaž Shaw v Berlinu. V Berlin je prišel angleški vojni minister Shaw, da se udeleži mednarodnega kongresa tekstilnih delavcev. On je namreč glavni tajnik mednarodne zveze tekstilnih delavcev. (Slika na desni.)

KMETOVALCI, KAKO BODETE OBLEKLI ZA JESEN SEBE IN SVOJO DRUŽINO?

Razne zimske štofe za suknje in obleke, blago za ženske plašče, raznovrstne porhante in flanele, posteljne odeje, flanel-rjuhe, oksfote, cefirje in vse vrste druge manufakture dobite izpod cene v

razprodaji Jos. RAVNIKAR, manufakturna
veletrgovina

Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, I. nadstropje (poleg hotela „Union“)

Pokret kmetijske mladine. V nedeljo, dne 30. avgusta priredi Društvo kmetijskih fantov in deklet v Sv. Jurju ob Taboru pri gasilnem domu v Kapli tekmo koscev. Za tekmo vlada povsod veliko zanimanje, posebno med kmetisko mladino. Tudi v sosednjih občinah željno pričakujejo tekmo in pripravljajo veliko udeležbo. Tekmovalo bo okrog 20 koscev in bo konkurenca zelo velika. Ta tekma bo zbirna tekma za pododborovo tekmo v Celju. Vsi, ki ljubite kmetško delo in naš pokret, pridite pogledat našo prireditev.

Na meščanski šoli v Ljutomeru bodo ponavljalni izpiti v ponedeljek, dne 31. t. m. z začetkom ob 8. uri. Vpisovanje za še nevpisane učence bo isti dan ob 9. uri. Šolska maša dne 3. septembra ob 8. uri, pričetek rednega pouka dne 5. septembra ob 8. uri. V prvi razred se še sprejmejo učenci, osobito pa učenke.

Prepoved zahajanja v krčme. Škruba Josip, delavec v Topolšici roj. 1901, Rogelšek Karlu, delavec v Topolšici, roj. 1903 ter Praprotnik Ivanu, delavec v Topolšici, roj. 1908 je s sodbo sreskega sodišča v Šoštanju prepovedano zahajanje v krčme za dobo enega leta. Prepoved stopi v veljavo dne 2. septembra t. l. ter traja do 2. septembra 1932. Kdor bi zgoraj imenovanim v tej dobi postregel z alkoholnimi pijačami, je kazniv po § 268/4 k. z. z zaporom do 6. mesecev in v denarju do 5000 dinarjev.

Zverinski umor pod Sv. Gorami. V Sv. Petru pod Sv. Gorami so odkrili te dni strašen zločin, ki je razburil celo okolico, kakor še ne kmalu kak dogodek. V bližnjem gozdu so našli razpadajoče truplo malega kmeta Franca Ulčnika, kakih sto korakov stran pa odrezano in strašno razbito glavo. Zločina sta bila osumljena njegova žena in sin France ter neki Anton Strmšek. Orožniki so vse tri aretirali in jih oddali v kozjansko okrajno sodišče. Pri Ulčnikovih so vladale peklenke razmere. Večni prepiri in grožnje so pripeljali družino do žalostnega konca. Žena je pretila, da bo spravila moža s tega sveta, mož je pa zažugal da bo vse skupaj zažgal. Sin je potegnil z materjo proti očetu. Pred kakimi tremi tedni je nastal pri Ulčnikovih požar, ki je uničil poslopje do tal. Drugi dan je prihitel sin Francek orožnikom v Sv. Peter in povedal, da je najbrže hišo zažgal oče in po zločinu pobegnil, kar je večkrat zagrozil. Orožniki so uvedli preiskavo za starim Ulčnikom, toda ves trud je bil zaman, dokler ni slučajno našli na Ulčnikovo truplo neki kmet iz bližnje okolice. Sledile so aretacije pokojnikov žene in sina ter nekega Strmška, za katerega mislijo, da je pri zločinu pomagal. Vsa trojica še zločin zaenkrat taji, vendar so zašli pri zasliševanju v razna protislovja.

Griža v Belikrajini. Skoro po vseh krajih Bele krajine se je pojavila nevarna bolezen griže, ki je zahtevala že mnogo človeških žrtev. Med drugimi je umrl tudi šol. upravitelj v Dragatušu g. Podržaj in dva njegova otroka.

»Nautilus« med ledenimi gorami. Wilkinsova podmornica »Nautilus« je dosegla na svoji poti proti severnemu tečaju točko, kjer je morje pokrito z večno ledeno ploščo. Tu se je moral potopiti in nadaljuje pot pod morjem.

Turški zunanji minister Tevrik Rudži bej bo sredi meseca decembra obiskal Budimpešto in s tem vrnil svoječasni obisk bivšega madžarskega predsednika vlade grofa Bethlena.

Kuršinci. Dne 21. avgusta zjutraj je bilo ukraden pri posestniku Suhaču Francu, Kuršinci 13, p. Mala Nedelja, žensko kolo znamke Puch, črno pleskano. Kolo je dobro ohranjeno in nosi št. 26.1173. Sumi se, da je ukradel kolo neki 16—18 let star fant, srednje postave, zagorelega, mozolčastega obraza, bledih las in obrvi, rujavosivih oči in precej velikih ust. Hodi jako razcapan, nosi sivo in premalo suknjo, kapo pa sivo zeleno. Prosil bi cenj. čitatelje Kmetškega lista, ako bi kdo to kolo prodal ali kupil, naj se sporoči uredništvu ali naravnost zgoraj navedenemu.

Zapuščeno letalo na Novi zemlji. Ob priliki poleta Zeppelina nad severnimi ledenimi pokrajinami je ruski učenjak profesor Kolčanov izvršil več fotografskih posnetkov. Ko je te dni razvijal plošče, je zapazil na sliki z Nove zemlje zapuščeno letalo. Spočetka so mislili, da gre za Amundsenovo letalo, toda kasneje so ugotovili, da je odšel Amundsen iskati ponesrečene raziskovalce z dvokrillnikom, dočim je izsledeno letalo enokrillnik. Ruska vlada bo poskušala letalo rešiti.

Hude svinje. V bližini Djakovega je napadla čreda svinj šestletno Mando Vrbaničevo in jo grozno raztrgala in razmesarila. Pastir, ki je hotel dekletce rešiti, je moral pred svinjami pobegniti.

Silovit vihar je razsajal te dni na Koreji. Več sto smrtnih žrtev so našli pod porušeni poslopji. Ob obali pa se je potopilo mnogo ribiških ladij z ribiči vred.

Mestu Chicagu proti polom, tako je izjavil novi čičaški župan, če ne dobi mesto od države podpore. Začetkom septembra bo ostalo 20.000 mestnih uslužbencev brez plače.

Vpis v kmetijsko šolo na Grmu. Banovinska šola na Grmu pri Novem mestu razpisuje sprejem gojencev za šolsko leto 1931/2, ki se prične začetkom novembra t. l. Šola ima dva oddelka: letno šolo in zimsko šolo. Pouk v obeh se prične prve dni novembra. Letos traja šola eno leto z enomesečnimi počitnicami v avgustu prihodnjega leta, zimska pa dve zimi po 5 mesecev in sicer se to zimo, ki pride, vrši I. tečaj, drugo zimo pa II. tečaj. Letna šola je prirejena za učence iz vseh krajev bivše ljubljanske oblasti, zimska pa v prvi vrsti za prosilce iz nevinorodnih krajev. Pogoji za sprejem so: starost od 16—20 let, moralna neoporečnost, telesno in duševno zdravje in z dobrim uspehom dovršeni vsaj trije razredi osnovne šole. Prosilci, ki imajo manj kakor tri razrede osnovne šole ali pa slabo izpričevalo, ne bodo mogli priti v poštev za sprejem. Vstopiti bodo morali šele prihodnjo pomlad v pripravljani tečaj. Brezplačna mesta se bodo oddala sinovom srednjih in manjših kmetijskih posestnikov, ki imajo lepo izpričevalo in se stariši zavežejo, da ostane sin po končani šoli na domači kmetiji. Prošnji je priložiti premoženjski izkaz, potrjen od davnega urada. Prošnje za sprejem morajo biti pisane lastnorčno na celo polo in kolkovane s kolkom za 5 Din ter poslane na ravnateljstvo banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu do 20. septembra t. l.

Pri ishijasu sledi na korazec naravne »Franz Josefove« grečice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri krčnih žilah, hemeroidih, oboleli prostati in mehurjem v katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

K. Žnuderl:

Vičanskemu Škrlec v spomin

Vičanski Škrlec. To ime pozna pač vsak napredni kmetovalec Slovenije. Saj je to tisti najmarkantnejši in najbrihtnejši posestnik, ki je s svojim kmetovanjem skoraj da znal delati čudeže na nekdanj najbolj zapuščenem posestvu v Vičancih, koder je šlo več posestnikov na boben.

Tudi Francetu so sosedje prerokovali propast, toda zgodilo se je obratno. Iz nekdanje puste bajtarije je Škrlec napravil najsijajnejše in najvzornejše posestvo naše Slovenije, tako da so si ga hodili ogledovat celo najboljši kmetijski strokovnjaki od blizu in daleč. In kdor ni osebno videl čudežnih uspehov njegovega umnega kmetovanja, sploh ne bi mogel verjeti, da je ta človek pridelal na trinajstih oralih zemlje mnogo več, nego njegovi sosedje na mnogo večjih posestvih.

To je zanimalo tudi mene. Zato sem si leta 1924. osebno ogledal njegovo posestvo.

Že ob prihodu na mejo njegovega posestva sem zaznal, da tu gospodari bolj naobražen kmet. Vse v skrajno točnem redu. Nobene pedi zemlje ni neobdelane. Obronki njiv vsi zasajeni s sadnim drevjem, na katerem ne vidiš nobene suhe vejice, pa tudi nobene veje odveč.

Ko sem šel med njivami ter primerjal njegova žita z žiti sosednih posestnikov, me je kar osupnilo.

Šrlec je bil imel pravkar požeto rž, na kompleksu okoli 1000 m². Njegov sosed pa koj zraven na okoli 6000 m². Toda neverjetna razlika. Slama Škrlecove rži je bila vsa nad 180 cm visoka z nad 15 cm dolgimi klasi, dočim je sosedova rž bila v slami več kot polovico manjša, drobna, s par centimetrom dolgimi klasi. Oba sta imela snopje v takozvanih stavah po 10 snopov, tako da sem lahko preštel tudi te. Rezultat je bil ta, da je Škrlec prekosil sosedo pri rži za 68 snopov.

Na kratko povedano: Škrlec je prekašal svoje sosedo pri vsaki kmetijski panogi za 3 do 5 krat.

Opazivši me France pozdravi z besedami »Bog te prinesi, da boš videl, kako gospodari nekdanj tako strašno prokleti vičanski Škrlec, ki mora sedaj za pokoro, (ker je z osušenjem, vidiš tam le tistih vičanskih travnikov, svojim sosedom vse žabe furt nagnal) vodo piti.

Na to me popelje ogledat njegova gospodarska poslopja, ki jih je napravila lastnorčno njegova družina brez vsakega drugega zidanja, tesarja, mizarja, kleparja itd., kar je menda edinstven slučaj cele Jugoslavije.

Poslopje za stanovanje je podobno majhni vili, ki se zamore s svojo vzorno snago kosati z vsako malo meščansko hišo.

Hlevi vsi po ameriškem sistemu izredno lepi. Nikjer nobene pajčevine. Nikjer kakršne odrtine. Na dvorišču nobene slamice v velikosti žveplenke, da, niti na gnojišču ne vidiš trohice razmetanega. Povsod neverjeten red. In če bi hotel vse posamezno opisati, bi znašalo to za 2—3 strani.

Pri Škrlecju ni manjkal nobeden kmetijski stroj. Čeprav si je možakar vse to moral z žuljavimi rokami pridelati. Prepričan sem, da ga nima cela naša država strokovnjaka, ki bi bil zmogel prekositi tega kmetavzarja (ka-

kor se je rad sam nazival). Kajti on se je marsikateremu kmetijskemu strokovnjaku porogljivo smejal češ: Lahko je vzorno gospodariti, če drugi to financirajo. Toda vičanski Škrlec zna pa to brez tuje mošnje.

Zato je bilo temu vzornemu možu lahko dajati vsestransko gospodarske nasvete iz lastne prakse, pa bilo to v podobi predavanj ali člankov v časopisih, za kar bodi možakarju večna hvala.

Kljub vsem dobrotam, ki jih je bil Škrlec pripravljen nuditi našemu kmetijstvu, ga je zlomila mučna težka bolezen, radi katere je moral biti večkrat operiran, ter ga je končno dne 13. t. m. smrt rešila njegovega obupa polnega trpljenja.

Odličnemu možu in sotrudniku splošne kmetijske naobrazbe želimo za spomin: Bog venčaj Tvojo dušo z vencem večnega veselja! Njegovi družini pa naše iskreno sožalje.

Proslava 50-letnice gasilnega društva v št. Jerneju na Dolenjskem. Dne 15. avgusta je prostovoljno gasilno društvo v št. Jerneju na svečan način praznovalo svoj 50-letni jubilej. Že na predvečer je priredilo na vasi promenadni koncert. Po koncertu pa obhod po vasi z bakljado in godbo na čelu. Med pohodom je tudi napravilo podoknico kumicama ge Josipini Valetovi, Mici Šebelovi in častnemu članu Francu Renciju. Med prireditvijo so pokali topiči in videti je bilo krasne rakete, ki so švigale po zraku. Na sredi vasi je stal ca 30 metrov visok mlaj, ki je v vrhu ves žarel električnih luči. Manifestacija je bila res prava manifestacija društva iskrenega človekoljubja. To se je pokazalo tudi na dan proslave. Že v zgodnjih jutranjih urah so zvonovi s pritrkovanjem oznanjali faranom pomen dneva. Ob 8. uri zjutraj so se zbrali gasilci od blizu in daleč in pričakovali praporovih kumic. Točno ob pol devetih je prispele kumica ga. Josipina Vale v spremstvu njene hčerke gospodične Bože ter župnega in društvenega načelnika. G. župni načelnik tov. Anton Radkovič je v izbranih besedah pozdravil obe kumici — društvo pa nagovoril in obrazložil pomen slavnosti. Po nagovoru je gospodična Boža Vale pripela krasen trak na društveni prapor v spomin 50-letnice obstoja društva. Trak je podarila gospa kumica Vale, za kateri dar se ji gospod župni načelnik lepo zahvali. Ob 9. uri se je vršila v farni cerkvi služba božja za gasilce, kamor so odkorakale čete gasilcev cele župe, nad 200 po številu, in obe kumici. Med sveto mašo je novo nastopivši gosp. kaplan Mirko Bartelj v lepem nagovoru obrazložil pomen gasilstva in pomen njegovega 50-letnega jubileja. Po sveti maši je spreved gasilcev krenil na veselični prostor, kjer so se vršile gasilske vaje s sekiricami pod vodstvom gasilskega načelnika društva Prekope, gosp. Franca Colariča. Popoldne se je vršila na vrtu tov. gosp. Karola Janževiča veselica, ki je v gmotnem in moralnem oziru zelo dobro uspela.

Tedenski koledar.

30. avgusta, nedelja: Rozalija.
31. avgusta, ponedeljek: Rajko.
1. septembra, torek: Egidij.
2. septembra, sredo: Štefan.
3. septembra, četrtek: Doroteja.
4. septembra, petek: Roza.
5. septembra, sobota: Lovrenc.

Tržna poročila.

Ljubljanski živinski sejem 19. t. m. Na sejmu je bilo prignanih 121 konj, 4 žrebet, 60 volov, 49 krav, 14 telet in 47 prašičkov; prodanih pa je bilo 24 konj, 34 volov, 19 krav, 13 telet in 28 prašičkov. Sejem je bil bolj slab. Cene so ostale nespremenjene, kakor na zadnjem sejmu in notirajo za kg žive teže: voli I. 6'50 do 7 Din, II. vrste 5'50—6'50 Din, III. vrste 4'50—5'50 Din; krave debele 4 do 5'50 Din, krave klobasarice 2—3'50 Din; teleta 6—8 Din; prašički za rejo 6—15 tednov stari so se prodajali po 100—200 Din komad.

Dunajski živinski sejm. Na goveji sejmu v ponedeljek 17. t. m. je bilo prignanih 2285 glav, od tega 226 iz Jugoslavije in 464 iz Romunije. Vse vrste goveje živine so se podražile za 5 grošev. Za kg žive teže notirajo: voli izjemno 1'55 do 1'60, I. vrste 1'30—1'50; II. 1'15—1'25, III. 1'05—1'10, biki 0.85 do 1'05, krave 0'80—1'10, slaba živina 0'55 do 0'75 šilinga. — Na svinjski sejmu v torek 18. t. m. je bilo pripeljanih 15.190 svinj, od tega 3607 iz Jugoslavije, 4254 iz Poljske in 2068 iz Madžarske. Pitane svinje so se podražile za 5 grošev, mesne pa so se pocenile za 5 do 10 grošev pri kg.

Cene lesa v Italiji. Na italijanskem trgu vladajo sledeče cene: jelovi hlodi 160—170 lir m³; trami monte 160—170 lir; smrekove deske I. od 20 mm naprej 450—550 lir; II. 300—340 lir; III. 190—200 lir; morali I. in II. 250—270 lir; slavonske hrastove deske I. 740—900 lir; orehovina, merkantilno rezana 750—1300 lir; brestovina, merkantilno rezana 330—410 lir m³.

Na zagrebškem sejmu so šle cene za govejo živino zopet nekoliko navzdol ter so se plačevali: voli II. 4—5 Din, mesarske krave 2'50—5 Din, junice 3'50—5'50 Din, biki 3—4 Din, junci 3'50—5 Din, teleta živa 5—8 Din, zaklana 7—9'50 Din za kilogram.

Mlekarska in sirarska razstava na jesenskem velesejmu v Ljubljani od 29. avgusta do 9. septembra t. l. bo obsegala prodajo najraznovrstnejših mlečnih izdelkov, sira in masla, pa tudi propagando za večjo uporabo mleka v naših krajih. Ne le z zdravstvenih ozirov, temveč tudi s splošno gospodarskega stališča se hoče propagirati večjo uporabo mlečnih izdelkov in pokazati smotreno produkcijo združnim potom. Prodajal se bo sir na debelo in drobno, istotako tudi kisló mleko, jogurt, kefir itd. Razstavo bo organiziralo Centralno mlekarsko društvo v Ljubljani.

Vinska razstava na Ljubljanskem velesejmu od 29. avgusta do 9. septembra t. l. bo obsegala prodajo vina in sicer namiznega in buteljčnega in bo nudila obiskovalcem priložnost, da se pouči o kakovosti naših prvovrstnih domačih vin. Zastopana bodo vsa vina iz najvažnejših vinskih okolišev bivše mariborske kakor tudi ljubljanske oblasti. Vina se bodo točila v malih kozarcih in tudi kupčija se bo lahko sklepala ob tej priliki. Razstavo bo organiziralo Vinarsko društvo v Mariboru.

Novodobno gospodinjstvo. V okviru letošnjega jesenskega ljubljanskega velesejma od 29. avgusta do 9. septembra bo prirejena tudi posebna razstava pod geslom »Novodobno gospodinjstvo«. Razstava, ki jo priredi Splošno žensko društvo, bo podala razlago novodobnega racionalnega gospodinjstva in bo nazorna učiteljica našim gospodinjam in gospodinjstvom pomočnicam. Razstava bo obsegala: 1. stanovanje po načelih smotrenega gospodinjstva zgrajene hiše; 2. opravljanje hišnega dela; 3. uporaba tvarine po narodno-gospodarskih načelih (pohištvo, premog, plin, elektrika, izrabljanje živil); 4. nakupovanje; 5. gospodinjstvo knjigovodstvo; 6. obleka gospodinje; 7. štedenje z zdravjem, telesnimi in duševnimi močmi gospodinje; 8. domača lekarna; 9. svoji k svojim. Razstava bo prikazana v naravi, slikah, modelih in tabelah.

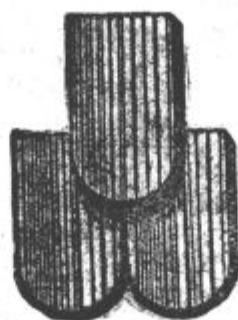
Sejmi.

30. avgusta, Velika Loka, Hajdina,
31. avgusta: Dobropolje, Planina pri Črni, Konjice, Žigarski vrh, št. Jernej, Sv. Lovrenc v Prežini, Zreče
1. septembra: Radeče p. Zidanem mostu, Skaručna, Višna gora, Guštanj.
2. septembra: Sodražica, Sv. Bolfenk, Prosenjakovci.
3. septembra: Črnomelj, Krško.
4. septembra: Preska, št. Ilj, Sv. Rozalija, Bogojina
5. septembra: Račna, Sušperg.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemšk marko	Din	—
1 švicarski frank	Din	11'—
1 avstrijski šiling	Din	7'97
1 angleški funt	Din	275'60
1 ameriški dolar	Din	56'50
1 francoski frank	Din	2'22
1 češkoslov. krono	Din	1'68
1 italijansko liro	Din	2'96

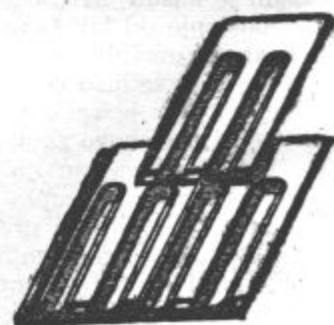

Opeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

„ILOVAC“

dobavijsa franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA DRAVSKO BANOVINO
»EKONOM«, LJUBLJANA Kolodvorska ulica št. 7

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

Ustanovljena leta 1898

v Kandiji v lastni hiši

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

~ Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodneje, nudi popolno varnost, izplačuje točno ~
Rentni davek plačuje sama iz svojega

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, tužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče, gospod

Ivan Walland

posestnik v Hlebeah,

dne 19. avgusta po kratki težki bolezni v starosti 87 let previden s tolažili sv. vere bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil dne 21. avgusta na župno pokopališče v Lescah.

Rodbina Iskra, Walland
in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob prebriski izgubi našega nepozabnega očeta gospoda

Ivana Walland

posestnika,

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za premnoge dokaze iskrenega sočutja, kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo pri pogrebu srčno zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni požarni brambli č. č. duhovščini in županu občine Lesce, ki so pri tej priliki s svojo prisotnostjo izkazali čast pokojnemu očetu na zadnji poti.

Hlebece, 22. avgusta 1931.

Zaljubljeni ostali.

MANUFAKTUR
blago za moške in ženske
NOVOSTI ZA JESEN
nabavite najugodnejše pri trdkah
NOVAK LJUBLJANA
Kongresni trg št. 15
(nasproti Nunske cerkve)
Velika izbira! - Solidna postrežba!

KMETJE!

kupujte pri trdkah,
katere nudijo v našem listu svoje blago

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzemimo na pomoč ona tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše pridelke, obenem pa zmanjšajo pridelovalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16-20% dušika in do 70% apna, to je skupno 80-90% rastlinske hrane. Apneni dušik vpliva blagodejno na vse posevke. Travniki dajo bujno in dobro seno. Na njivah, vinogradih in sadonosnikih povzroči apneni dušik večji pridelek tako kakovostno kakor količinsko. **Nitrofoskal-Ruše** pa vsebuje vse potrebno rastlinsko hrano: dušik, fosforne kisline, kalcij in apno. Vred tega nadomestajo vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posevke in vsako semijo.

Apneni dušik in Nitrofoskal-Ruše se lahko naroči pri „EKONOM-u“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7, ali pa pri:

Tvornici za dušik d.d., Ruše pri Mariboru

ki raziskuje tudi semijo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

POLNOMASTNI,
POLMASTNI in
TRAPISTOVSKI

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah.

EKONOM

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 7

Kdor oglašuje,
ta napreduje!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

Račun pošt. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Brzjavljeno: „KMETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon Stev. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev

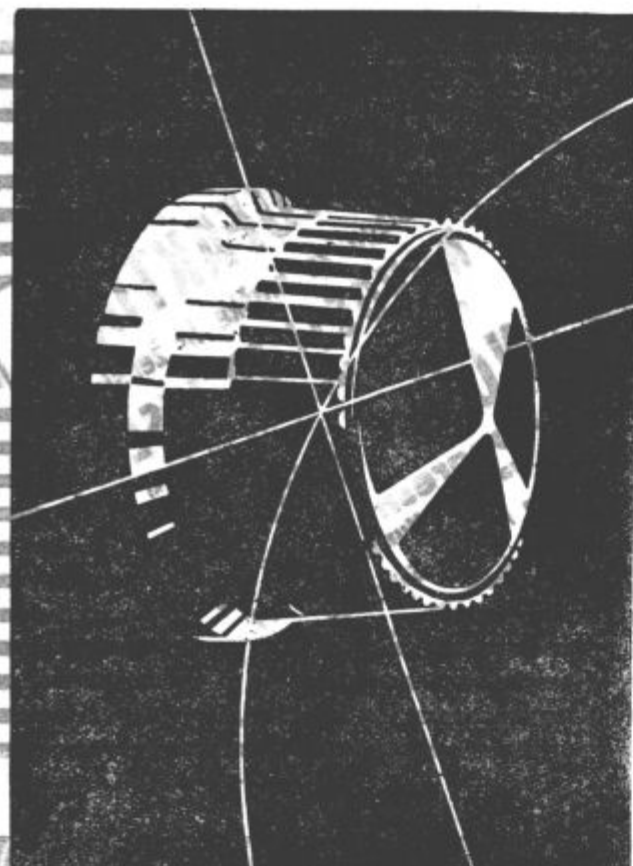
Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presaga večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½.

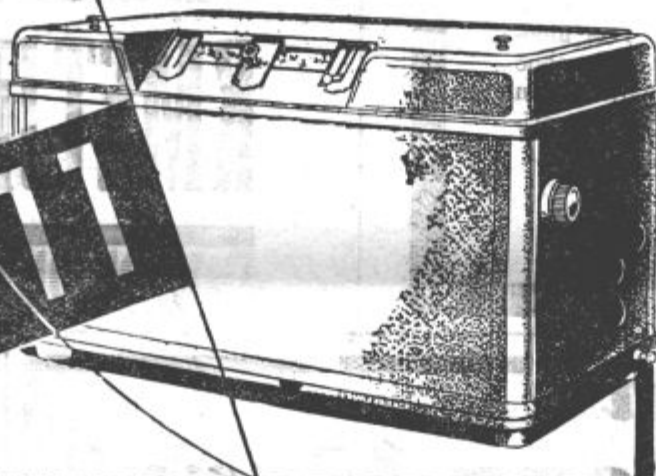
Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

**PHILIPS
PRIJEMNI
APARAT**

2511

Samo eden edini gumb za ravnanje. Brez še tako tihega žvižganja, brez hrupa. Eden edini gumb na vsakem prejemu 2511! Koliko je to stalo truda. To so najboljša dela tehnika. Najbolji rezultati preciznega dela. Najdovršenejša dela inženirske umetnosti in spretnosti.

Radi tega edinega gumba so ustanovili cele delavnice, ateljeje za preizkušnje, laboratorije. Nепrestano, težko delo — delo enega gumba. Ali ta edini gumb predstavlja ogromni napredek na polju radio-tehnike.

Philips-ov prejemnik 2511 z enim gumbom za ravnanje.

Prodaja na ugodne mesečne obroke
Pogoje, kataloge in cenike pošljemo brezplačno
Generalno zastopstvo:

„Centra“ trgovina radio-aparatom, gramofonov, koles, šivalnih strojev itd.
Ljubljana, Masarykova cesta št. 12
(nasproti kolodvora — palača Vzajemne zavarovalnice) 1008

Sanatorij
v Mariboru
Gospodarska ulica 49

Telefon
2358

Lastnik in vodja:
primarij dr. Černič
specijalist za kirurgijo

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: **višinskim solncem** za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; **tonizatorjem** za elektriziranje poškodovanih in ohlaplosti čreves; **d.atermijo** za električno pregrevanje in električno izžigavanje; **žarnico „halo“** za revmatična in druga boleča vnetja; „enterocleaner“ jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig.

Dnevna oskrba: prvi razred 120, drugi 80, tretji 60 Din.

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji sprejememo „CENTRA“ trgovina šivalnih strojev i. t. d. Ljubljana, Poštni predal 248.

Laneno olje in vse v stroko
Firnež spadajoče
Emajlne in blago ku-
ostale lake pite dobro,
Oljnate barve solidno in
Lanene tropine po zmer-
nih cenah pri

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam sodi
Družba „ILIRIJA“ — Ljubljana
Dunajska cesta 48. Telefon 28-21

MEDIĆ-ZANKL
D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA — MEDVODE — DOMŽALE
Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

Sivo in črno semensko ajdo
rdečo deteljo
semensko grahoro

nudi po najnižjih cenah
EKONOM osrednja gospodarska zadruga
LJUBLJANA — Kolodvorska ul. 7

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Gosposvet-ska cesta št. 12
Zahtevajte informacije

500 dinarjev
tedensko plačamo
zgovornim osebam z številnimi poznanstvi.
Perssons — Ljubljana,
Poštni predal 307. —
Znamko za odgovor

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vsovol

Pristopajte h
Kmetijski Matici

EKONOM

OSREDNJA GOSPODARSKA
ZADRUGA V LJUBLJANI,
KOLODVORSKA ULICA 7

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo bananaško in domačo moko, krmila, specerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa